

II. CELOSLOVENSKÁ FILOZOFICKÁ KONFERENCIA

V dňoch 13. a 14. decembra 1954 zišli sa slovenskí filozofi i zástupcovia českých filozofov v Domove vedeckých pracovníkov v Smoleniciach na II. celoslovenskej filozofickej konferencii, ktorú zvolal Filozofický ústav SAV. Zvolanie konferencie diktovali potreby zhodnotiť prácu slovenských filozofov za obdobie od I. celoslovenskej filozofickej konferencie, ktorá bola v novembri 1950, ale hlavne zhodnotiť súčasný stav slovenskej filozofie a vytýčiť jej úlohy do budúcnosti.

Konferencie sa zúčastnili zástupcovia českých i slovenských filozofických pracovísk, a to: Kabinetu pro filosofii ČSAV, Historicko-filozofické fakulty KU, pracovníci Filozofického ústavu SAV, zástupcovia niektorých pracovísk SAV, katedier marxizmu-leninizmu na slovenských vysokých školách, zástupcovia učiteľov filozofie slovenských stredných škôl, ÚV KSS a dennej tlač.

Konferenciu otvoril predseda Slovenskej akadémie vied akad. O. Pavlík, za českých filozofov prehovoril prof. dr. L. Rieger. Po týchto prejavoch odzneli hlavné referáty akad. I. Hrušovského, člena korešpondenta SAV A. Siráckeho a akad. L. Szántóa na témy:

Stav a výhľady našej filozofie,

O niektorých otázkach ideologického boja na Slovensku,

O niektorých problémoch propagandy marxizmu-leninizmu.

Po hlavných referátoch odznel celý rad diskusných príspevkov k niektorým bodom hlavných referátov. Príspevky rozoberali problematiku troch disciplín: dialektického materializmu, historického materializmu a dejín slovenskej filozofie. V diskusii prehovorili zástupcovia českých i slovenských filozofických odborov. Poradie príspevkov bolo nasledujúce:

D. Slejška, *O predmētu historického materializmu,*

F. Vartík, *O našej ľudovodemokratickej revolúcii,*

F. Papánek, *O filozofickej problematike ekonomických zákonitostí,*

K. Slivka, *Dedina na prechode k socializmu,*

J. Pašiak, *Formovanie socialistických národov,*

J. Beneš, *O spolupráci českých a slovenských filozofov,*

A. Kopčok, *Proti buržoáznemu nacionalizmu,*

I. Sviták, *O vedecko-atheistické propagaci,*

F. Kopáček, *Účinne bojovať proti náboženským predsudkom,*

V. Václavík, *Otázky výchovy v duchu materialistického svetonázoru,*

T. Ollík, *Využívanie sovietskych skúseností,*

J. Strínka, *Za stranické, dôsledne vedecké dejiny filozofie,*

J. Bodnár, *Ku kritike buržoáznej filozofie*,
E. Várossová, *Osobnosť E. Štúra*,
M. Topoľský, *Boj za marxistickú filozofiu za prvej ČSR u nás a úlohy dnes*,
L. Rieger, *O niektorých problémoch dialektického materializmu*,
J. Coufal, *Kauzalita, nutnosť, náhodnosť*,
V. Filkorn, *Tvorenie pojmov vo filozofii*,
P. Nemeč, *Vzťah organizmu a prostredia*,
J. Rudašová, *Prírodné vedy a niektoré otázky svetonázoru*,
E. Illeková, *Niektoré filozofické problémy teórie o vzniku druhu*,
B. Valehrach, *Učenie I. P. Pavlova — prírodovedecký základ leninskej teórie odrazu*.

Záverečné slovo predniesol akad. I. Hrušovský, za českých filozofov prehovorila prof. dr. J. Popelová. Vo svojom prejave poukázala na niektoré kladné stránky konferencie a zdôraznila, že v budúcnosti bude treba ešte viac zintenzívniť vzájomný pracovný vzťah medzi českými a slovenskými filozofmi, a to medziiným formou výmeny asistentov, aspirantov a prednášateľov. Poukázala aj na potrebu rozvinúť celoštátne diskusie o najdôležitejšej problematike dialektického materializmu, historického materializmu a dejín filozofie, najmä českej a slovenskej.

Účastníci konferencie vypracovali rezolúciu, rezolúciu českých a slovenských filozofických pracovníkov vláde Národného frontu a poslali Výzvu českých a slovenských filozofov francúzskym filozofom, v ktorej ich nabádali k boju proti ratiifikácii parížskych dohôd.

Konferencia dosiahla cieľ, ktorý si určila, a bude iste znamenať medzník v rozvoji našej filozofie.

Prinášame referáty člena korešpondenta SAV A. Siráckeho, akademika L. Szántóa ako aj výber z diskusných príspevkov, ktoré na konferencii odzneli. Referát akad. Hrušovského neuvěřňujeme, lebo bude tvoriť záverečnú kapitolu jeho práce *Filozofia a veda*. Ostatné diskusné príspevky, ktoré neuvěřňujeme, použije Filozofický ústav pre svoje interné práce, ktorých výsledky budú uverejnené.

ANDREJ SIRÁCKY

O NIEKTORÝCH OTÁZKACH IDEOLOGICKÉHO BOJA NA SLOVENSKU

X. sjazd KSČ nás opätovne upozornil na veľký význam ideológie v našom živote. Boj za socializmus, za mier, za lepší život nášho ľudu prebieha na všetkých frontoch — v politike, hospodárstve, kultúre a ideológii. Ideologický boj je iba súčasťou triedneho boja, ktorý robotnícka trieda na čele s KSČ vedie za víťazstvo socializmu v našej vlasti.

Je len samozrejmé, že v tomto boji narážame na mnohé prekážky, na rôzne ťažkosti, ktoré nesúvisia len s objektívnymi pomermi, ale ktoré — majú subjektívny charakter — sú spojené vo veľkej miere s nízkou, nedostatočnou úrovňou filozofickej práce. Príčiny týchto nedostatkov siahajú hlbšie do minulosti.

Stručne možno povedať, že naša pokroková filozofia v rokoch 1945—1948 vykazovala len slabú politicko-ideovú aktivitu a zaostávala v porovnaní s účinnosťou reakčnej kresťansko-idealistickej filozofie.

Po roku 1948 sa pokroková filozofia viacej zapájala do života a smelšie vystu-